

Örök párbeszéd...?

...avagy: beavatás? Beavatás az életbe, a „felnőtt életbe”? Beavatás a létezésbe? Beavatás a kultúrába? Avagy: mi vár a gyerekkortól lassan búcsúzó, felnőtté, azaz teljes jogú és kötelezettségű emberré váló minden egyes társunkra... a jelenben? „Mert az élet lényege a jelenvalóság, s csak mitikusan tárul fel titka a múlt és jövő időalakjában” – figyelmeztet Thomas Mann. És ez nem történhet párbeszéd nélkül.

Gondolkozhatunk a múlt konfliktusos meghaladásáról, a jövő meghódításáról, generációk harcáról, de múltat ismerni, jövőt elképzelni-tervezni, jelenbe illeszkedni – a beavatás a „felnőtt létezésbe” – nem történhet párbeszéd nélkül. A párbeszéd lehetséges, sőt (első látásra:) „lehetetlen” formái segítenek egészen egyszerűen: létezni! Kortárs világunkban elmosódott életkorok szerinti szerepek, korosztályok problematikussá vált együttélése stb., párbeszédet kíván. Az örök emberi párbeszéd (sokszor elképzelhetetlennek vélt formáiról is) beszél ez a lapszám, melynek anyagai hangsúlyosan tudatosítják: „a teljes élethez hozzátartozik a felnőtt világba való belépés”, miközben azzal a jelenséggel is szembesítik az olvasót, hogy társadalminkban kitolódik az iskoláskor már-már a harmincéves korig, későbbre kerül vagy teljesen elmarad a párválasztás, gyermekvállalás... Újabb és újabb fiatal generációk nem akarnak felnőni. Kell hát a párbeszéd. Például múltunk kulturális, élő hagyatékával. Már a gyerekkortól kezdődően „támaszunk a párbeszéd”, akár tündérmesék által, melyek egyértelműen beszélnek: nem lehet örökké a törpék házában maradni, Hófehérke sem tehetette ezt...

A kultúra: folyamatos, örök párbeszédet kínál. Esélyt, lehetőséget. Hiszen aki olvas: párbeszéd-helyzetbe kerül – akár – régen, évezredek, évszázadok óta letűnt, elmúlt korok embereivel, annyi idő után is élő kérdéseikkel, válaszaikkal.

A már kisgyerekkorban hallott-olvasott tündérmeséken pallérozódott párbeszéd-készség az emberi személyiség párbeszéd-igényének

Bokor Szilvia (8 éves, Marosvásárhely) rajza

korai meggyökerezését jelentheti. Másképpen élnek együtt egy társadalomban a párbeszédet ösztönző lényegítő generációk. És már nem lepődünk meg a párbeszéd jelentésének (jelenségének) kiterjesztésén. Fontenelle híres művének címe: Holtak párbeszéde. Az író az „öröklétbe távozott”, holt írók, filozófusok között lehetségesnek képzelte túlvilági beszélgetéseket tár élénk. És rádöbbenünk: ezek a párbeszéddek – művek párbeszéde – a valóságban is, az élő kultúrában, bennünk folynak tovább, folyamatosan. Ahogyan a környezetünkkel is párbeszédben vagyunk, mint az állatok beszédét értő Salamon király. Mi is értjük, gyerekkorunktól értjük a párbeszéddek szükségességét. És csiszoljuk a párbeszéddek-készségünket, ugye, kedves társzerkesztőnk, Kedves Olvasónk? (Sz. I.)